

Socialnämnden

Socialnämndens preliminära verksamhetsplan och budget för 2018

Förslag till beslut

Nämnden godkänner preliminär verksamhetsplan och budget för 2018 och överlämnar den till kommunstyrelsen med begäran om att nämndens ekonomiska ram utökas med 1,15 miljoner kronor jämfört med årsplan 2018 enligt kommunfullmäktiges beslut i juni 2017 samt med begäran om tilläggsanslag på 0,25 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Socialnämndens preliminära verksamhetsplan för 2018 är utformad enligt anvisningar från kommunledningskontoret. Nämnden ska senast den 12 oktober 2017 fastställa en preliminär verksamhetsplan och budget för 2018 och överlämna denna till kommunstyrelsen. I den preliminära verksamhetsplanen ska nämnder visa hur de avser stödja de strategiska förbättringar som fullmäktige vill uppnå samt hur de säkrar utveckling och drift av den löpande verksamheten. Utgångspunkten för detta är Eskilstunas vision om framtiden, strategisk inriktning 2016-2019 samt Årsplan 2018. Den preliminära verksamhetsplanen har sitt utgångsläge i de analyser som gjorts i samband med delårsrapport 2. Nämnden beslutade i april 2017 om behov och prioriteringar inför 2018 och även dessa utgör ett underlag för förslaget till preliminär verksamhetsplan och budget.

Socialnämndens ansvar är att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster i form av stöd, vård och behandling till personer som behöver det för att kunna leva ett tryggt socialt liv och aktivt kunna delta och påverka i samhället. Ansvaret innebär även ansvar för tidiga och förebyggande insatser med särskilt fokus på barn och ungdomar samt för arbetet med ensamkommande barn och ungdomar. En ökande befolkning tillsammans med bristande tillgång på bostäder för nämndens målgrupper, hög arbetslöshet samt fler familjer med komplexa behov och utanförskap har lett till att allt fler söker stöd och hjälp. Under 2017 har antalet pågående ärenden inom nämndens verksamhetsområde ökat både för barn och unga och för vuxna och behovet av stöd från nämndens verksamheter förväntas även fortsatt vara stort. Nämnden har blivit tvungen att köpa mycket vård utanför avtal som har medfört kraftigt ökade vårdkostnader vilket nämnden arbetar på flera nivåer för att komma tillrätta med.

Socialnämnden ser ett antal utmaningar inför sitt arbete 2018 vilka hänsyn tagits till vid verksamhetsplaneringen för året. Speciellt fokus ligger på att arbeta med de höga vårdkostnaderna och att utveckla de delar som nämnden själv har möjlighet att påverka kring de ökande behoven och kostnaderna. Viktigt är att kunna utveckla hemmaplansvården samt att kunna ta hem kostsamma placeringar med bibehållen eller ökad kvalitet. Med svårigheterna att hitta bostäder på hemmaplan till nämndens målgrupper är detta arbete komplicerat och arbete kring boendelösningar är ett fokus under 2018.

Andra fokusområden är det förebyggande arbetet som behöver utvecklas i utsatta bostadsområden samt arbetet kring komplexa behov som görs i samverkan med andra förvaltningar. Inom det inåtriktade arbetet med effektiv organisation satsar nämnden under 2018 på en utveckling av det systematiserade kvalitetsarbetet likväl som på det systematiska arbetsmiljöarbetet samt på att uppnå en ekonomi i balans.

Ett nytt ersättningssystem infördes i juli 2017 vilket innebär att kommunerna nu får en schablonersättning för de ensamkommande barnen. För att anpassa verksamheten till de nya ersättningarna omställt HVB-boenden till stödboenden under 2017 och 2018. Utifrån nuläget 2017 genomförs en översyn av organisation och lokaler vilken planeras leda till en omorganisation i början av 2018 med ett verksamhetsområde för barn och unga och ett för vuxna och unga vuxna.

I verksamhetsplanen för 2018 har socialnämnden 25 åtaganden varav 16 inom Hållbar utveckling och nio inom Effektiv organisation. Av dessa åtaganden kommer totalt elva stycken från kommunens årsplan för 2017. Verksamhetsplanen inkluderar också två åtaganden inom områdena kvinnofrid och våldsbejakande extremism som bör läggas in i kommunens kompletterande årsplan för 2018 och gälla samtliga förvaltningar och bolag.

Ekonomi

Socialnämnden planerar sin verksamhet för 2018 utifrån den ekonomiska ram som kommunfullmäktige angett för nämnden i årsplanen. Till de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om läggs det som nämnden har att utföra till följd av behovsutveckling och gällande lagar. Verksamheten är till största delen lagbunden vilket reducerar nämndens rådighet över det som påverkar de kostnader som uppstår för att upprätthålla kraven på rättssäkerhet och att tillgodose de behov som finns hos kommuninvånarna. För att så långt som möjligt säkra att resurserna används på ett effektivt sätt så pågår det eller planeras det startas ett antal aktiviteter för att tillgodose detta. Nämnden prognostiserar nu ett underskott på 60 miljoner kronor för 2017 och övervägande del av avvikelsen kan hänföras direkt till extern vård. Kostnadsökningen beror på ökade volymer för både institutionsplaceringar och externt boendestöd. Med anledning av detta arbetar nämnden på flera nivåer med att hitta hållbara lösningar utifrån de förutsättningar som råder.

Det är dock visst arbete som inte kommer att rymmas inom den befintliga ramen för 2018 vilket medför ett behov av en ramförstärkning för socialnämnden. Det handlar om arbete med spelberoende som kommer att ingå i socialtjänstlagen från och med 2018 samt arbete med kvinnofrid och mot våldsbejakande extremism som socialnämnden nu har ansvaret för. ***Nämndens totala framställan om ramförstärkning för 2018 ligger på 1 150 000 kronor. Utöver detta framställer***

socialnämnden om tilläggsanslag för utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck om 250 000 kronor för 2018.

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Mehmed Hasanbegovic
Förvaltningschef

Socialnämndens preliminära verksamhetsplan för 2018

Fas: Verksamhetsplan 2018   **Rapportperiod:** 2017-12-31   **Organisation:** Socialnämnden

Sammanfattning inför 2018

Socialnämndens ansvar är att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster i form av stöd, vård och behandling till personer som behöver det för att kunna leva ett tryggt socialt liv och aktivt kunna delta och påverka i samhället. Ansvaret innebär även ansvar för tidiga och förebyggande insatser med särskilt fokus på barn och ungdomar samt för arbetet med ensamkommande barn och unga. En ökande befolkning tillsammans med bristande tillgång på bostäder för nämndens målgrupper, hög arbetslöshet samt fler familjer med komplexa behov och utanförskap har lett till att allt fler söker stöd och hjälp. Under 2017 har antalet pågående ärenden inom nämndens verksamhetsområde ökat både för barn och unga och för vuxna och behovet av stöd från nämndens verksamheter förväntas även fortsatt vara stort. Nämnden har blivit tvungen att köpa mycket vård utanför avtal som har medfört kraftigt ökade vårdkostnader vilket nämnden arbetar på flera nivåer för att komma tillrätta med.

Socialnämnden ser, utifrån nuläge och omvärld, ett antal utmaningar inför sitt arbete 2018 vilka hänsyn tagits till vid verksamhetsplaneringen för året. Speciellt fokus ligger på att sänka de höga vårdkostnaderna och att utveckla de delar som nämnden själv har möjlighet att påverka kring de ökande behoven och kostnaderna. Viktigt är att kunna utveckla hemmaplansvården samt att kunna ta hem kostsamma placeringar med bibehållen eller ökad kvalitet. Med de rådande svårigheterna att hitta bostäder på hemmaplan till nämndens målgrupper är detta arbete svårt varför arbete kring bostadslösningar är ett fokus under 2018.

Andra fokusområden är det förebyggande arbetet som behöver utvecklas i utsatta bostadsområden samt arbetet kring komplexa behov som görs i samverkan med andra förvaltningar. Inom det inåtriktade arbetet med effektiv organisation satsar nämnden under 2018 på en utveckling av det systematiserade kvalitetsarbetet likväl som på det systematiska arbetsmiljöarbetet samt på att uppnå en ekonomi i balans.

Ett nytt ersättningssystem infördes i juli 2017 vilket innebär att kommunerna nu får en schablonersättning för de ensamkommande barnen baserat på om de är över eller under 18 år. För att anpassa verksamheten till de nya ersättningarna har tre HVB-boenden under 2017 omställts till stödboenden och planen är att omställa fler under 2018. Under 2017 genomförs en översyn av organisation och lokaler inom nämndens verksamhetsområde utifrån nuläget. Översynen planeras leda till en omorganisation i början av 2018 med ett verksamhetsområde för barn och unga och ett för vuxna och unga vuxna.

I verksamhetsplanen för 2018 har socialnämnden 25 åtaganden varav 16 inom Hållbar utveckling och nio inom Effektiv organisation. Av dessa åtaganden kommer totalt elva stycken från kommunens årsplan för 2017. Verksamhetsplanen inkluderar också två åtaganden inom områdena kvinnofrid och våldsbejakande extremism som bör läggas in i kommunens kompletterande årsplan för 2018 och gälla samtliga förvaltningar och bolag.

Ekonomi

Socialnämnden planerar sin verksamhet för 2018 utifrån den ekonomiska ram som kommunfullmäktige angett för nämnden i årsplanen. Till de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om läggs det som nämnden har att utföra till följd av behovsutveckling och gällande lagar. Verksamheten är till största delen lagbunden vilket reducerar nämndens rådighet över det som påverkar de kostnader som uppstår för att upprätthålla kraven på rättssäkerhet och att tillgodose de behov som finns hos kommuninvånarna. För att så långt som möjligt säkra att resurserna används på ett effektivt sätt så pågår det eller planeras det startas ett antal aktiviteter för att tillgodose detta. Nämnden prognostiserar nu ett underskott på 60 miljoner kronor för 2017 och övervägande del av

avvikelsen kan hänföras direkt till extern vård. Kostnadsökningen beror på ökade volymer för både institutionsplaceringar och externt boendestöd. Med anledning av detta arbetar nämnden på flera nivåer med att hitta hållbara lösningar utifrån de förutsättningar som råder.

Det är dock visst arbete som inte kommer att rymmas inom den befintliga ramen för 2018 vilket medför ett behov av en ramförstärkning för socialnämnden. Det handlar om arbete med spelberoende som kommer att ingå i socialtjänstlagen från och med 2018 samt arbete med kvinnofrid och mot våldsbejakande extremism som socialnämnden nu har ansvaret för. ***Nämndens totala framställan om ramförstärkning för 2018 ligger på 1 150 000 kronor. Utöver detta framställer socialnämnden om tilläggsanslag för utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck om 250 000 kronor för 2018.***

Verksamhetens förutsättningar

Socialnämndens ansvar är att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster i form av stöd, vård och behandling till personer som behöver det för att kunna leva ett tryggt socialt liv och aktivt kunna delta och påverka i samhället. Ansvaret innebär även ansvar för tidiga och förebyggande insatser med särskilt fokus på barn och ungdomar samt för arbetet med ensamkommande barn och unga.

Nuläge och omvärld

Socialnämnden har under en längre tid sett en ökning av antalet ärenden och så även 2017. Under årets första åtta månader har antalet pågående ärenden inom nämndens verksamhetsområde ökat både för barn och unga och för vuxna med totalt 13 procent jämfört med föregående år. Antalet ansökningar till socialtjänsten ökar samtidigt som fler anmälningar leder till utredning vilket medför att fler utredningar görs. Fler utredningar avslutas också med att insatser måste sättas in vilket ökar trycket på nämndens resursinsatser och även leder till att mer vård måste upphandlas externt med kostnadsökningar som följd. Den enda målgrupp där det går att se en liten minskning av antal ärenden är för ensamkommande barn. Detta beror till stor del på att de som söker asyl och inte fått uppehållstillstånd den dag de fyller 18 år räknas som vuxna och återgår till Migrationsverkets ansvar. Denna minskning förväntas fortsätta under 2018 medan nämnden inte ser att ärendeinflödet för barn och unga eller för vuxna kommer att avta.

Anledningen till detta är dels den demografiska utvecklingen som pekar mot en fortsatt snabb befolkningsökning med fokus på barn och unga samt äldre och dels på faktorer som bidrar till ökat behov av socialnämndens stöd och insatser. Eskilstuna har en hög arbetslöshet samtidigt som tillgången på bostäder, speciellt för nämndens målgrupper, är begränsad. Detta är faktorer som kan bidra till utanförskap, dåligt mående och behov av nämndens insatser. Nämnden har märkt av en ökning av situationer med trångboddhet och där personer inte kommer in på bostadsmarknaden på grund av bristande medel eller på grund av att de saknar rätt förutsättningar. Här uppstår dock en fråga kring hur lång socialförvaltningens ansvar sträcker sig vilket behöver utredas under 2018.

Tillsammans med ökningen av antalet ärenden ser nämnden också nya målgrupper, både vuxna samt barn och unga, som behöver stöd. Överlag upplevs en ökning av andelen ärenden där det finns svårare problematik och behov av komplexa insatser. Nämnden har blivit tvungen att köpa mycket vård utanför avtal då de efterfrågade behoven inte finns inom avtal, då språkkunskaper krävs eller då inga platser finns lediga på avtalsboenden. Detta har medfört kraftigt ökade vårdkostnader vilket nämnden arbetar på flera nivåer för att komma tillrätta med samtidigt som en juridiskt allt snarigare och kolliderande lagstiftning komplicerar utredningsarbetet. Med anledning av nya och förändrade målgrupper, ändringar i lagstiftning samt utveckling i samhället ser nämnden stora behov av

kompetensutveckling inför och under 2018. Det finns också ett behov av att förtydliga processen från utredning till resurs för att kunna optimera användandet av insatser.

Inom gruppen för ensamkommande barn ses också förändringar i målgruppen där, trots att de flesta är väl fungerande ungdomar, det är fler som har psykisk ohälsa eller problem med narkotika vilket bidrar till en ökad komplexitet i ärendena. Samtidigt är det många av de ensamkommande barnen som fyller 18 år och behöver stöd i sin etablering i samhället. Ett nytt ersättningssystem infördes i juli 2017 vilket innebär att kommunerna nu får en schablonersättning för de ensamkommande barnen baserat endast på om de är över eller under 18 år. Ingen hänsyn tas till den unges mående eller ärendets komplexitet i övrigt och detta har medfört att ett stort omställningsarbete sker. För att anpassa verksamheten till de nya ersättningarna har tre HVB-boenden under 2017 omställts till stödboenden och planen är att omställa fler under 2018. Stödboendeformen innebär dock mindre stöd för en utsatt grupp ungdomar då det är mindre personal och bemanning på dessa boenden.

Regeringen tillsatte 2015 en nationell samordnare för den sociala barn- och ungdomsvården som i dialog med företrädare för ett antal kommuner skulle stärka och stödja socialtjänsten i sitt arbete med den sociala barn- och ungdomsvården. Samordnarens uppdrag sträcker sig till och med december 2017 och ska då också slutredovisas vilket kan medföra förslag på förändringar som socialtjänsten måste ta hänsyn till. Det pågår också en översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. Översynen beskrivs av regeringen leda till utformningen av "en jämlik och jämställd socialtjänst som bidrar till social hållbarhet och som med individen i fokus arbetar med tidiga, förebyggande och trygghetsskapande insatser och som ger omvårdnad och omsorg utifrån individens enskilda behov och egna ansvar". Denna översyn ska vara klar och slutredovisas i december 2018 och kan leda till ändrade eller nya krav på socialnämndens arbete. FN:s konvention om barnets rättigheter föreslås eventuellt bli svensk lag framöver. Kommunen behöver arbeta med att utveckla arbetet med barnrätt och systematiskt sätta barnets rättigheter i fokus samt använda barnkonsekvensanalyser mer frekvent.

Under 2017 har socialnämnden övertagit individ- och familjeomsorgen från Torshälla stads förvaltning när denna lades ned. Många enheter har fått nya uppdrag och tolv medarbetare har flyttats över till sju olika enheter inom socialnämnden. Arbetet har tagit mycket tid i anspråk och kommer också påverka arbetet framöver, inte minst utifrån den separata uppföljningen som ska göras. Inför 2018 handlar arbetet mycket om att ta tillvara på goda exempel från Torshällas verksamhet och se till att de implementeras i socialnämndens arbetssätt.

År 2017 genomförs en översyn av organisation och lokaler inom nämndens verksamhetsområde utifrån nuläget. Översynen genomförs med syftet att hitta bästa möjliga resursutnyttjande samt för att kunna tillgodose brukarens behov på ett smidigt och samordnat sätt. Översynen planeras leda till en omorganisation i början av 2018 varför organisationens utseende under nästa år i dagsläget är oklar. Beslutat är dock att den nya organisationen kommer att bestå av två områden där det ena har fokus på barn och unga och det andra har fokus på unga vuxna och vuxna. Eftersom arbetet pågår har verksamhetsplanen gjorts med utgångspunkt i nuvarande organisation.

Kommunens styrsystem

I Eskilstuna kommuns styrsystem är det inom perspektivet **Hållbar utveckling** som det anges vad som ska åstadkommas för invånare, brukare och kunder. Inom detta perspektiv har kommunfullmäktige fastställt fem strategiska mål som ska gälla för mandatperioden 2016-2019 vilka är *Attraktiv stad och landsbygd*, *Ekologisk uthållighet*, *Höjd utbildningsnivå*, *Fler jobb* och *Social uthållighet*. Till varje område har kommunfullmäktige fastställt övergripande mål. För att visa hur

kommunkoncernen ska genomföra sitt uppdrag innehåller Eskilstuna kommuns styrsystem perspektivet **Effektiv organisation** med stödprocesserna *processkvalitet, medarbetare* och *ekonomi*.

För arbete med perspektivet Hållbar utveckling har Eskilstuna kommun identifierat sju processområden inom vilka verksamheten bedrivs. De sju processområdena är *Värna demokrati, Tillgodose behovet av utbildning, Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster, Tillgodose behovet av kultur och berikande fritid, Tillgodose miljö- och samhällsbyggnadsbehov, Bedriva samhällsskydd och säkerhetsarbete* samt *Främja näringsliv och arbete*. Inom dessa processområden skapas sociala, miljömässiga och samhällsekonomiska värden för invånarna och tillsammans med en Effektiv organisation och dess stödprocesser kan resultatmålen uppnås.

Socialnämnden omfattas framför allt av processområdet *Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster* men även av processen *Värna demokrati*. Processområdena har delats in i underliggande huvudprocesser där ett antal berör nämndens verksamhet. Huvudprocesser som främst berör nämnden är *att ge stöd och vård till barn och unga, att ge vård och stöd till vuxna* samt *trygghet*.

Under respektive huvudprocess och stödprocess finns ett antal fyraåriga processmål formulerade. Dessa procesmål har tydliga målnivåer formulerade för respektive år mellan 2016 och 2019. Socialnämnden berörs inom Hållbar utveckling av fyra processmål under huvudprocessen att ge stöd och vård till barn och unga, tre inom att ge vård och stöd till vuxna och en inom trygghet. Inom Effektiv organisation berörs nämnden av sex processmål inom kvalitetsutveckling, tre inom att tillgodose behovet av kompetensutveckling och två inom att tillgodose behovet av ekonomi och redovisning. Totalt innehåller socialnämndens verksamhetsplan 19 processmål.

Verksamhetsplan 2018

Socialnämnden ser, utifrån nuläge och omvärld, ett antal utmaningar inför sitt arbete 2018 vilka hänsyn tagits till vid verksamhetsplaneringen för året. Speciellt fokus ligger på att sänka de höga vårdkostnaderna och att utveckla de delar som nämnden själv har möjlighet att påverka kring de ökande behoven och kostnaderna. Viktigt är att kunna utveckla hemmaplansvärden samt att kunna ta hem kostsamma placeringar med bibehållen eller ökad kvalitet. Med de rådande svårigheterna att hitta bostäder på hemmaplan till nämndens målgrupper är detta arbete svårt varför arbete kring bostadslösningar är ett fokus under 2018.

Andra fokusområden är det förebyggande arbetet som behöver utvecklas i utsatta bostadsområden samt arbetet kring komplexa behov som görs i samverkan med andra förvaltningar. Inom det inåtriktade arbetet med effektiv organisation satsar nämnden under 2018 på en utveckling av det systematiserade kvalitetsarbetet likväl som på det systematiska arbetsmiljöarbetet samt på att uppnå en ekonomi i balans.

Från och med den första januari 2018 kommer problem med spel om pengar att ingå i socialtjänstlagen. Det innebär att kommunen blir ålagd att förebygga spelproblem samt att erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Nämnden ska under 2018 utveckla sitt befintliga arbete i enlighet med den nya lagtexten och Socialstyrelsens riktlinjer för detta. Enligt Folkhälsomyndigheten har cirka två procent av den vuxna befolkningen spelproblem vilket uppskattningsvis innebär att cirka 2 000 personer i Eskilstuna är berörda. ***För att kunna genomföra detta nya uppdrag är socialnämnden i behov av en ramförstärkning om 550 000 kronor för en samtalsbehandlare under 2018.***

Socialnämnden har under 2017 tagit över koncernens ansvar för kommunens arbete för kvinnofrid och mot mäns våld mot kvinnor samt kommunens arbete för att motverka våldsbejakande extremism. Detta nya ansvar beskrivs i det nya reglementet som började gälla den första juni i år. I

och med detta har nämnden sedan början av 2017 en kvinnofridsutvecklare och en samordnare för arbete mot våldsbejakande extremism anställd inom sitt verksamhetsområde. För att dessa samordnare ska kunna utföra sitt uppdrag är socialnämnden i behov av permanenta ramförstärkningar. **Den begärda ramförstärkningen för arbete med kvinnofrid är på 300 000 kronor** och förväntas täcka kostnader som kan uppkomma exempelvis i samband med föreläsningar, administrativa kostnader i samband med utbildningskatalogen, kommunikationstjänster, publika insatser, trycksaker, layout och köp av övriga tjänster samt drift av kvinnofridsnätverket. **Den begärda ramförstärkningen för arbete mot våldsbejakande extremism är på 300 000 kronor** och ska täcka kostnader som kan uppkomma exempelvis i samband med utbildningar och informationsinsatser samt drift av nätverket mot våldsbejakande extremism och Eskilstunainitiativet. **Den totala ramförstärkningen som socialnämnden framställer om inför 2018 är 1 150 000 kronor.**

Under 2018 och eventuellt 2019 behövs dessutom medel utöver denna ramförstärkning eftersom det inom koncernen finns ett uppdämt behov av kompetenshöjande insatser kring hedersrelaterat våld och förtryck. Detta har även koppling till beslutet i Kommunfullmäktige i mars 2017 om att ekonomiska resurser för utbildningsinsatser om hedersrelaterat våld och förtryck ska avsättas i budgeten för 2018 i samband med att årsplan och kompletterande årsplan antas. Socialnämnden äskar således även om utökade medel avsätta särskilt för arbetet med hedersrelaterat våld. Eftersom behovet visat sig vara mycket stort kommer utbildningsinsatser sannolikt inte kunna genomföras under enbart 2018 för att täcka in behovet. **Socialnämnden framställer således om tilläggsanslag för utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck om 250 000 kronor för 2018.**

I verksamhetsplanen för 2018 har socialnämnden 25 åtaganden varav 16 inom Hållbar utveckling och nio inom Effektiv organisation. Av dessa åtaganden kommer totalt elva stycken från kommunens årsplan för 2017. Verksamhetsplanen inkluderar också två åtaganden inom områdena kvinnofrid och våldsbejakande extremism som bör läggas in i kommunens kompletterande årsplan för 2018 och gälla samtliga förvaltningar och bolag. Anledningen till detta är socialnämndens övergripande ansvar för dessa områden som beskrivits samt behovet att få fart i det koncernövergripande arbetet för kvinnofrid och mot våldsbejakande extremism.

Hållbar utveckling

1. Attraktiv stad och landsbygd

Demokrati

Trygghet

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P5. 2019 ska index för trygghet vara 45 för att invånarna känner att kommunen är en trygg och säker plats att leva i.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
43	44	45

Insyn

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Verkställa de lokala handlingsplanerna i prioriterade stadsdelar i samverkan mellan kommunkoncernens verksamheter och civilsamhället. Arbetet hålls samman av trygghetskoordinator och ska främja trivsel och delaktighet samt förebygga social oro. (KS, alla nämnder, KFAST)

- Socialnämnden har förebyggande arbete i form av Familjecentraler för barn 0-6 år, Team Förebygg för barn 6-12 år och Fältgruppen för barn och unga 12-16 år. Det saknas dock en fortsättning för den äldre målgruppen mellan 18 och 25 år med destruktivt beteende och missbruk eller kriminalitet vilka behöver mötas upp. För att kunna arbeta med denna målgrupp ska nämnden initiera framtagandet av ett nytt uppsökande arbetssätt under 2018. Arbetet ska ske i samverkan med berörda aktörer och genomförs under förutsättning att nämnden får medel från Trygga Eskilstuna.
- Nämnden ska implementera en metod för föräldrar i riskbruk/missbruk med särskilt fokus på unga föräldrar.

Miljö och samhällsbyggnad

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Genomföra den effektivare stadsbyggnadsprocessen för att få fler bostäder, verksamhetslokaler och jobb. (KS, SBN, KFAST, ESEM, BUN, SN, VON)

- Socialnämnden ska under 2018 löpande analysera och prognostisera egna behov av boenden och lokaler på både kort och lång sikt.
- Nämnden ska utifrån analyserade behov och prognoser vara mer delaktiga och aktiva i planering av stadsbyggnadsprocessen under 2018.

3. Fler jobb

Näringsliv och arbete

Arbetsmarknadsåtgärder

1-ÅRIGA ÅTAGANDEN

Förutsättningar för nya jobb ska skapas av Eskilstuna kommunkoncern tillsammans med andra aktörer, genom affärsplan Eskilstuna. (KS, alla nämnder och bolag)

Socialnämnden ska under 2018 fortsätta arbeta med trainee och 150-jobb och ska även införa minst två extratjänster i form av medhjälpare.

Nämnden ska i samverkan fortsätta driva och utveckla den permanenta verksamheten Fristadshus, en väg för ungdomar ut i studier eller arbete (AVN, BUN, SN) Fler jobb

4. Social uthållighet

Vård och sociala tjänster

1-ÅRIGA ÅTAGANDEN

Att under 2018 revidera det kommungemensamma programmet för anhörigstöd som togs fram 2013

Syftet är att fortsätta satsningen på att utveckla ett anhörigstöd som är flexibelt, tillgängligt, når alla målgrupper och ges med god kontinuitet. Socialnämnden har en del kompletterande anhörigstöd och planer finns på att utveckla detta ytterligare. Socialnämnden ska under 2018 delta i revideringen av programmet.

Socialnämnden har ett behov av att hitta rätt nivå och sänka vårdkostnaderna per ärende. Under 2018 ska nämnden påbörja kartläggning och analys för att speciellt se över om vi har rätt insatser samt om dessa är rätt dimensionerade utifrån behov

Socialnämnden ska under 2018 se över möjligheterna kring boenden och boendeformer för samtliga målgrupper med behov

- Under 2017 och 2018 minskar antalet ensamkommande barn inom nämndens ansvarsområde med anledning av att de fyller 18. Detta innebär att befintliga boenden blir mer glesbebodda samtidigt som många av nämndens andra målgrupper får vänta länge eller står utan boende. Nämnden ska under 2018 genomföra en undersökning för att se hur verksamheterna kan nyttja boenden och boendeformer för de olika målgrupperna utifrån behov.
- För att kunna genomföra en undersökning behöver kriterier för olika boendeformer och prioriterade målgrupper definieras.

Socialnämnden ska under 2018 utöka arbetet med spelberoende i enlighet med att detta förs in i socialtjänstlagen

- Från och med den 1 januari 2018 kommer problem med spel om pengar att ingå i socialtjänstlagen. Det innebär att kommunen blir ålagd att förebygga spelproblem samt att erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Nämnden ska under 2018 utveckla sitt befintliga arbete i enlighet med den nya lagtexten och Socialstyrelsens riktlinjer för detta.
- Medarbetare inom nämndens verksamheter ska vid behov få kunskapshöjande insatser kring spelberoende.

Barn och unga

Syftet är att frigöra och utveckla enskildas och familjers egna resurser på ett sådant sätt att det ökar deras möjlighet att efter sina förutsättningar leva ett så självständigt, aktivt och meningsfullt liv som möjligt. Det ökar möjligheten för enskilda och familjer att själva kunna ta ansvar och styra sina liv.

FYRAÅRIGA PROCESSMÅL

P25. Barn, unga och föräldrar ska vara nöjda med pågående och genomförda insatser avseende stöd och vård till barn och unga

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
78%	79%	80%

P26. Barn, unga och föräldrar som har kontakt med myndighetsutövning ska vara nöjda

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
68%	69%	70%

P27. Alla familjehemsplacerade barn och unga ska ha en fungerande skolgång och klara av betygsmålen

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
90%	95%	100%

P28. Självständigheten ska öka och vårdbehovet minska i form av vårddygn på institution, exkl. ensamkommande flyktingbarn på Eskilstunas HVB hem.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
10 075	9 875	9 825

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Socialnämnden ska, i samarbete med andra nämnder och aktörer, säkerställa att alla barn och unga, inklusive ensamkommande barn, får möjlighet att etablera sig, får ett bra sammanhang och får rätt stöd framåt. Barnen ska få stöd till att fullfölja skolan, komma ut på arbetsmarknaden och få hållbara boendelösningar

- För att nämndens verksamheter ska utvecklas tillsammans med målgruppen och dess förändrade behov ska detta ses över under 2018.
- Arbete för att barn och unga ska få stöd framåt genomförs under 2018 med särskilt fokus på ensamkommande barn.

Vuxna

Syftet är att frigöra och utveckla enskildas egna resurser på ett sådant sätt att det ökar deras möjlighet att efter sina förutsättningar leva ett så självständigt, aktivt och meningsfullt liv som möjligt. Det ökar möjligheten för enskilda att själva kunna ta ansvar och styra sina liv.

FYRAÅRIGA PROCESSMÅL

P29. Brukare inom Individ- och familjeomsorgen ska vara nöjda med pågående och genomförda insatser

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
87%	89%	90%

P31. Självständigheten ska öka och vårdbehovet minska i form av vårddygn på institution för vuxna

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
11 700	11 600	11 500

P95. Brukare inom individ- och familjeomsorgen ska vara nöjda med myndighetsutövningen

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
80	80	80

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Skapa en gemensam ingång för brukare med behov av komplexa insatser. (SN, VON, AVN)

Fortsätta det påbörjade arbetet med en gemensam ingång för vuxna brukare.

- Samverkan kring detta arbete sker inom processen för vuxna i samverkan mellan de berörda förvaltningarna och arbetet gäller nya ärenden. Syftet är att brukarna ska komma rätt direkt och under 2018 ska en tydlig handlingsplan för arbetet tas fram.
- Under 2018 ska en fysisk mottagning skapas dit samtliga nya ärenden gällande vuxna brukare kan ha sin ingång.

Demokrati

Trygghet

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P5. 2019 ska index för trygghet vara 45 för att invånarna känner att kommunen är en trygg och säker plats att leva i.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
43	44	45

1-ÅRIGA ÅTAGANDEN

Kartlägga och tydliggöra kommunkoncernens tjänster och service för att underlätta etablering i samhället för nyanlända kvinnor och män, flickor och pojkar. (KS, BUN, SN, AVN, VON, KFN, KFAST)

Samtliga nämnder och bolag ska, i samverkan med socialnämnden, vidareutveckla arbetet mot mäns våld mot kvinnor med fokus på våldsförebyggande arbete och hedersrelaterat våld. (SN, alla nämnder och bolag)

Samtliga förvaltningar och bolag ska finnas representerade med minst en processledare i det koncernövergripande Kvinnofridsnätverket. Lokala kvinnofridsgrupper ska bildas under ledning av

processledaren på respektive förvaltning och vid behov även i bolagen. Samtliga förvaltningar och bolag ska genom representation i kvinnofrids nätverket bidra till att revidera den koncernövergripande handlingsplanen Eskilstuna- En fristad för kvinnor. Samtliga förvaltningar ska vid behov även ha representanter i en kommunövergripande samverkansgrupp kring hedersrelaterat våld och förtryck. Berörda förvaltningar ska även ge medarbetare möjlighet att delta i de utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck som erbjuds genom kommunen.

- Socialnämnden har en processledare för arbetet med kvinnofrid och ska under 2018 aktivt delta i det kommunövergripande nätverket samt driva ett internt nätverk på förvaltningen för att utveckla nämndens arbete inom området.
- Nämnden ska aktivt delta med minst en representant i den kommunövergripande samverkansgruppen kring hedersrelaterat våld och förtryck.
- Förvaltningens handlingsplan mot våld i nära relation ska under 2018 genomföras enligt plan och följas upp till årsskiftet 2018-2019.

Kommunens förvaltningar och bolag ska utveckla rutiner för arbetet mot våldsbejakande extremism. Rutinerna ska harmoniseras med den kommunövergripande handlingsplanen och rutinen. (SN, alla nämnder och bolag)

- Socialnämnden ska bryta ner den kommunövergripande handlingsplanen till en lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism.
- Handlingsplanen ska implementeras i arbetet på förvaltningen.
- Utbildningsbehov ska inventeras och utbildning både på basnivå och fördjupande nivå ska genomföras efter behov.

Utbildning

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Skapa en gemensam ingång för barn och elever med behov av komplexa insatser

Skapa en gemensam verksamhet för barn och elever med behov av socialpsykiatriska insatser (SN, BUN, VON)

- Socialnämnden ska i samverkan med barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden utveckla ett verksamhetsområde för arbete med socialpsykiatri för barn.
- Nämnden ska under 2018 tillse att nödvändig spetskompetens finns inom utförarsidan.
- Under året ska en processkarta för arbetet skapas.
- Boenden och insatser för arbete med komplexa behov ska skapas i samverkan med andra berörda nämnder.

Effektiv organisation

6. Kvalitet

Processkvalitet

Socialnämnden bedriver ett långsiktigt arbete med att systematiskt planera, utföra, följa upp och förbättra verksamheten på alla nivåer enligt kommunens riktlinjer och socialstyrelsens krav.

Uppföljning i form av exempelvis effektmätningar, brukarenkäter och avvikelshantering ger en bas för vidare analys och förbättringsarbete. För att kunna förbättra service och tillgänglighet har arbete under 2017 startats upp för att se över enkäter och uppföljningsarbetet. Detta arbete planeras fortsätta under 2018 och då ska även uppföljning för att påvisa effekt ses över och arbete med händelseanalyser samt med risk- och konsekvensanalyser utvecklas. Fokus under 2018 kommer vara på analys av resultat för att hitta utvecklingsmöjligheter och förbättrings- eller effektiviseringsområden.

Under 2017 har arbetet med jämställdhet tagit ny fart samtidigt som de flesta chefer nu gått utbildningen i modiga idéer och vidarefört arbetssätt från denna till enheterna. Mycket tid läggs på att styra upp kring förvaltningens nyckeltal och planen är att utifrån dessa sedan skapa styrkort för förvaltningen och enheterna under 2018. Ett nytt sätt för internkontroll/styrning införs under 2017-2018 med fokus på att hantera risker. Detta tillsammans med ett uppdaterat kvalitetsledningssystem planeras utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för socialnämnden under 2018.

Under 2018 ska nämnden tydligare titta på det organisatoriska perspektivet vid tillsättning av nya tjänster. Planen är att motivera till att spara in på kostnader genom att tillsätta tjänster som på kort eller längre sikt betalar sig själva. Tillsättningen kan leda till en ökad personalkostnad inledningsvis men tanken är att också se vinsterna som kan vara av ekonomisk art men också i form av förbättrad kvalitet eller dylikt. Till detta arbete är det av vikt att koppla på utvärdering för att se om nämnden tagit rätt beslut och vinster uppnåtts.

Kvalitetsutveckling

1-ÅRIGA ÅTAGANDEN

Eskilstuna kommun arbetar aktivt mot diskriminering och alla verksamheter ska fortsätta att öka medvetenheten om HBTQ-frågor. Under 2018 ska samtliga medarbetare inom nämndens verksamhetsområde ha fått grundläggande kompetensutveckling för HBTQ-frågor

Samtliga medarbetare ska vid 2018 års slut ha genomgått den halvdagsutbildning i HBTQ-frågor som kommunen anordnar och fört in detta i PS Kompetens. HR-enheten samordnar och följer upp arbetet på förvaltningsnivå.

Socialnämnden ska under 2018 genomföra insatser för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar

- Arbetet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning görs utifrån Eskilstuna kommuns plan för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning 2017-2021. En inventering av psykiska funktionsnedsättningar är genomförd och under 2018 ska en kartläggning av nuläge och behov genomföras.

- Med grund i kartläggningen ska enkla förbättringsåtgärder och utbildningsinsatser genomföras skyndsamt.

Samtliga nämnder och bolag deltar i ett gemensamt utvecklingsarbete för förbättrad styrning och ledning av jämställdhetsintegreringsarbetet i respektive förvaltning och bolag. Arbetet leds av kommunstyrelsen och utgår från Modellkommunprojektets benchmarkingmetodik. (KS, alla nämnder och bolag)

Socialnämnden deltar i arbetet på initiativ från kommunstyrelsen.

Samtliga nämnder och bolag ska delta i arbetet med att omsätta det gemensamma programmet för "digital förnyelse" till handlingsplaner med årliga aktiviteter. Aktiviteterna ska stärka kommunens attraktivitet, våra tjänsters kvalitet och organisationens effektivitet. (KS, alla nämnder och bolag.)

- Socialnämnden ska under 2018 medverka i arbetet med att utforma handlingsplaner.
- Ett nätverk för digitalisering och välfärdsteknik ska skapas på förvaltningen under 2018 för att samordna dessa frågor.

För att säkerställa att kommunen levererar jämställd service, ger ett jämställt bemötande och har en jämställd resursfördelning ska alla nämnder och bolag år 2019 ha en enkel handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas ur jämställdhetsperspektiv. (KS, alla nämnder och bolag)

- Socialnämnden har en processledare för jämställdhet som leder ett nätverk med ett jämställdhetsombud från varje enhet som träffas minst fyra gånger om året och utvecklar förvaltningens arbete med jämställdhet.
- Under 2017 kommer handlingsplaner tas fram för samtliga enheter inom förvaltningen och under 2018 ska dessa genomföras och följas upp. Processledaren för jämställdhet ansvarar för sammanställning på förvaltningsnivå.

FYRAÅRIGA PROCESSMÅL

P71. Andel (procent) av verksamheter i förvaltningar och bolag ha en enkel handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas genom kartläggning och analys ur jämställdhetsperspektiv.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
85%	95%	100%

P72. 2019 ska antalet idéer/förbättringsförslag uppgå till 700

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
500	600	700

P73. 2019 uppgår matsvinn i kommunens verksamheter till max 10 %

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
15%	12%	10%

P74. 2019 jobbar alla anställda på en miljöcertifierad arbetsplats

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
100%	100%	100%

P76. 2019 har samtliga verksamhets- och stödprocesser syfte, processmål och styrkort formulerade

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
80%	90%	100%

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Socialnämnden ska under 2018 arbeta med utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet för att uppnå hållbara lösningar och vårdkedjor för brukarna. Detta kommer att ske genom fokus på uppföljning, analys av resultat samt förbättringsåtgärder utifrån analyser.

- Under 2018 ska socialnämnden se över arbetet med att mäta nöjdhet hos brukarna för att kunna utveckla sina verksamheter. Nöjdhet mäts idag i ett flertal verksamheter med hjälp av enkäter och för att utveckla arbetet ska både metod och innehåll ses över.
- Socialnämnden ska under 2018 ta beslut om de nyckeltal som ska ingå i det förvaltningsövergripande styrkortet. Till detta förvaltningsövergripande styrkort ska även styrkort med nyckeltal på lokal enhetsnivå kopplas. Innan beslut tas ska samtliga nyckeltal vara kvalitetssäkrade.
- Nämnden ska under 2018 se över hur vi ska mäta effekt och ta fram metoder för detta. Arbetet med mätning ska också inledas under året.

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P4. Invånarna ska vara nöjda med hur kommunkoncernen sköter sina verksamheter

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
55	56	58

7. Attraktiv arbetsgivare

Medarbetare

I Eskilstuna kommuns årsplan för 2018 beskrivs att det genom ett tydligt och gott ledarskap ska skapas förutsättningar för en god arbetsmiljö och innovativ kultur med engagerade medarbetare. Vidare beskrivs i årsplanen att arbetet med att utveckla systematik och metoder för kompetensförsörjning intensifieras och används i arbetet med svårrekryterade grupper.

Socialnämnden är mån om en god arbetsmiljö och ska, genom ett antal insatser under 2018, säkra det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under 2018 kommer socialnämnden att arbeta med

kompetensförsörjning av personal genom att vara en attraktiv arbetsgivare. Nämnden ska starta nya projekt inom ramen för Verktyslådan för att säkra kompetensförsörjningen och arbeta för att attrahera och behålla socialsekreterare. Projektet Verktyslådan går ut på att se över socialsekreterarnas arbetsuppgifter och då bland annat undersöka om vissa delar kan utföras av andra yrkesgrupper.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög och i kommunens årsplan för 2018 står det att arbetsmiljö och hälsa ska ha ett fortsatt stort fokus. En ny HR-enhet har inrättats på Konsult och uppdrag för att säkra ett systematiskt arbete med arbetsmiljö och en samordnad, tidig och arbetsplatsnära rehabilitering. Detta ska underlätta arbetet för cheferna och ska säkra att rehabiliteringsprocessen följs. Socialnämnden ska tillse att samordning och stöd i rehabiliteringsarbetet överförs till HR-enheten på Konsult och uppdrag enligt implementationsplanen under första kvartalet 2018. Nämnden ska även se till att implementationsplanen följs. Nämnden ska göra en ny sjukkartläggning på förvaltningsnivå för att analysera orsaker till frånvaro och genomföra åtgärder för att öka frisknärvaron.

Arbetet med att se över förutsättningarna för chef- och ledarskap fortsätter. Förutsättningarna för chefskapet förändras över tid och det ställs krav på att chefer kan driva och utveckla sin verksamhet i en snabb och föränderlig värld.

En organisations- och lokalöversyn genomförs under 2017 inom förvaltningen. Inom detta arbete ses även chefsområdena över utifrån storlek och antal medarbetare. Under 2018 ska förekommande förändringar utifrån denna översyn förberedas och genomföras. En medarbetarenkät genomförs under hösten 2017 och förvaltningen ska analysera resultatet. Utifrån detta ska åtgärder för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genomföras under 2018. Under 2018 ska nämnden även säkra det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att systematisera skyddsronder.

Under 2017 genomförs utbildningen i samverkansavtalet för alla medarbetare. Under 2018 ska nämnden säkerställa att samverkansavtalet efterlevs och vid behov ska insatser göras för att stärka samverkan.

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Samtliga förvaltningar ansvarar för att samordning och stöd i rehabiliteringsarbetet överförs till HR-enheten på Konsult och uppdrag enligt implementationsplanen, dock senast den 31 mars 2018. (KS, alla nämnder.)

- Socialnämnden ska tillse att överföring av berörd verksamhet görs och att implementationsplanen följs.
- Socialnämnden har som mål att sänka sjukfrånvaron under 2018 till 6,3 procent. För att lyckas med detta ska en analys av orsaker till kort- respektive långtidsfrånvaro göras.
- Utifrån analysen av frånvaroorsaker ska aktiviteter för att minska sjukfrånvaron genomföras på enhetsnivå.

Tillgodose behovet av kompetensförsörjning

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P85. Hållbart medarbetarengagemang ska uppgå till 83 2019

Mål 2017

Mål 2018

Mål 2019

81,0	82,0	83,0
------	------	------

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Socialnämnden ska under 2018 starta nya projekt inom ramen för Verktygslådan för att säkra kompetensförsörjning.

För att säkra kompetensförsörjning ska berörda medarbetare få kompetenshöjande insatser inom motiverande samtal (MI) och Barns behov i centrum (BBIC).

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P86. Den totala sjukfrånvaron hos medarbetarna uppgår 2019 till max 5,9 procent

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
6,8%	6,3%	5,9%

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Socialnämnden ska, genom ett antal insatser under 2018, säkra det systematiska arbetsmiljöarbetet.

- En organisations- och lokalöversyn genomförs under 2017 inom förvaltningen. Inom detta arbete ses även chefsområdena över utifrån storlek och antal medarbetare. Under 2018 ska förekommande förändringar utifrån denna översyn förberedas och genomföras.
- En medarbetarenkät genomförs under hösten 2017. Utifrån resultatet för denna ska förvaltningen samt varje enhet ta fram en handlingsplan för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet under 2018.
- Under 2018 ska uppföljningar och skyddsronder utföras enligt plan för arbetsmiljöarbetet.

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P88. Andelen medarbetare som är stolta över att arbeta inom Eskilstuna kommun ska öka.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
81,5%	81,7%	82,0%

8. Stabil ekonomi

Ekonomi

Socialnämnden planerar sin verksamhet för 2018 utifrån den ekonomiska ram som kommunfullmäktige angett för nämnden i årsplanen. Till de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om läggs det som nämnden har att utföra till följd av behovsutveckling och gällande lagar. Verksamheten är till största delen lagbunden vilket reducerar nämndens rådighet över det som

påverkar de kostnader som uppstår för att upprätthålla kraven på rättssäkerhet och att tillgodose de behov som finns hos kommuninvånarna. För att så långt som möjligt säkra att resurserna används på ett effektivt sätt så pågår det eller planeras det startas ett antal aktiviteter för att tillgodose detta. Nämnden prognostiserar nu ett underskott på 60 miljoner kronor för 2017 och övervägande del av avvikelsen kan hänföras direkt till extern vård. Kostnadsökningen beror på ökade volymer för både institutionsplaceringar och externt boendestöd. Med anledning av detta arbetar nämnden på flera nivåer med att hitta hållbara lösningar utifrån de förutsättningar som råder.

Det är dock visst arbete som inte kommer att rymmas inom den befintliga ramen för 2018 vilket medför ett behov av en ramförstärkning för socialnämnden. Det handlar om arbete med spelberoende som kommer att ingå i socialtjänstlagen från och med 2018 samt arbete med kvinnofrid och mot våldsbejakande extremism som socialnämnden nu har ansvaret för. **Nämndens totala framställan om ramförstärkning för 2018 ligger på 1 150 000 kronor. Utöver detta framställer socialnämnden om tilläggsanslag för utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck om 250 000 kronor för 2018.**

Nämndens verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt och utveckling för att uppnå detta sker löpande. Inför 2018 görs en översyn av nämndens organisation och under 2018 kommer en omorganisation för att hitta bästa möjliga resursutnyttjande göras. Arbete med beslutsstödet pågår och styrkort utvecklas både på förvaltnings- och enhetsnivå.

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Utarbeta förslag och genomföra effektiviseringar och intäktshöjande åtgärder som sammanlagt förbättrar kommunkoncernens ekonomi med 150 miljoner kronor inför årsplan 2020. (KS, samtliga nämnder och bolag)

Socialnämnden ska under 2018 fullfölja organisationsöversynen för att säkerställa bästa möjliga resursanvändande.

Tillgodose behovet av ekonomi och redovisning

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P89. Nämnder och bolag ska ha en ekonomi i balans.

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
23	23	23

1-ÅRIGT ÅTAGANDE

Nämnden ska under 2018 uppnå en ekonomi i balans

- För att åstadkomma en ekonomi i balans ska en handlingsplan för 2018 upprättas. En handlingsplan ska påvisa bästa möjliga resursutnyttjande och arbeta med ständiga förbättringar som ska prägla verksamhetens alla delar.
- Förvaltningens enheter ska under 2018 se över matkostnaderna samt tillse att inköpsrutin och avtal följs.

- Nämnden ska under 2018 göra en översyn av riktlinjer och överenskommelser med andra samverkansparter.
- Utifrån brukarfokus ska nämnden under 2018 göra en översyn av arbetstidsavtal och ansvarsfördelning.

FYRAÅRIGT PROCESSMÅL

P90. 2019 uppgår avtalstroheten till minst 75 %

Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
73,0%	74,0%	75,0%

Budget 2018

1 Demokrati

Nämndens budget är på samma nivå som år 2017 (1,6 miljoner kronor).

3 Vård och sociala tjänster

Det är de myndighetsutövande verksamheterna inom processen tillgodose behovet av vård och sociala tjänster som tidigare redovisat stora underskott. Dessa verksamheter regleras av lagstiftning och det är svårt att förutse behovet och till vilken omfattning.

Budgetavvikelsen för januari till augusti 2017 är negativ med 41,1 miljoner kronor.

Övervägande del av avvikelsen kan hänföras direkt till extern vård varav 28,1 miljoner kronor är vård för barn och unga (därav 3,8 miljoner kronor tillhörande vården i Torshälla stads förvaltning) och extern vård för vuxna 10,5 miljoner kronor. Därav tillhör en positiv avvikelse på 0,7 miljoner kronor vården i Torshälla stads förvaltning. Utfallet för personal och drift visar även ett underskott med 4,2 miljoner kronor.

Kostnadsökningen beror på att volymerna för både institutionsplaceringar och externt boendestöd (skyddat boende och stödboende) har ökat. Helårsprognosen beräknas till en negativ budgetavvikelse på 60,0 miljoner kronor.

33 Ge vård och stöd till barn och unga

Budgetavvikelsen för januari till augusti är negativ med 29,8 miljoner kronor. Kostnaden för externa placeringar av barn och unga överstiger budget med 28,1 miljoner kronor vilket beror på ett ökat vårdbehov. Personal och drift visar en negativ avvikelse, bland annat för inhyrning av externa konsulter (socioonomer) med 1,7 miljoner kronor.

Kostnader för extern vård av barn och unga har ökat med 18,3 miljoner kronor jämfört med januari till augusti förra året. Det beror på komplexa vårdbehov och att flera individer har haft behov av

akuta omhändertaganden samt på kötiderna vid hemtagning till familjehem och interna boendelösningar.

Helårsprognosen 2017 för vård och stöd till barn och unga beräknas till en negativ budgetavvikelse på 43,2 miljoner kronor.

34 Ge vård och stöd till vuxna

Budgetavvikelsen för januari till augusti är negativ med 13,3 miljoner kronor. Huvudelen av underskottet beror på ökade kostnader för institutionsplaceringar enligt socialtjänstlagen (SoL). Kostnader för boendestöd har ökat och det beror delvis på rådande konkurrens om bostäder i kommunen men även på att det har blivit fler individer som behöver skyddat boende. Personal och drift har en negativ avvikelse, bland annat för extra personal, kundförluster (avskrivningar) och inhyrda konsulter (socionomer) med 2,8 miljoner kronor.

Helårsprognosen för vård och stöd till vuxna beräknas till en negativ budgetavvikelse på 16,8 miljoner kronor.

Ekonomisk redovisning – process

Nettokostnader i tkr

Verksamhetsprocess	Budget 2017	Prognos 2017	Budgetplan 2018
13 Skapa förutsättningar för förtroendevalda att fatta beslut	-1 600	-1 600	-1 600
33 Ge vård och stöd till barn och unga	-268 928	-306 728	-282 240
34 Ge stöd och omsorg till vuxna	-152 399	-174 599	-160 660
39 Gemensamt, vård och omsorg			
92 Förvaltningsgemensamt			
100 Summa alla verksamheter	-422 927	-482 927	-444 500

Ensamkommande barn och unga

Budgetavvikelsen för januari till augusti är positiv med 0,6 miljoner kronor. Personal och drift har en negativ budgetavvikelse på 1,4 miljoner kronor medan vård har en positiv budgetavvikelse på 2,0 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen på personal och drift beror framför allt på ett högre användande av timvikarier än budgeterat samt det omställningsarbete som pågår i verksamheten.

Verksamheten har hittills kostat 126,5 miljoner kronor under året. Kostnaderna för personal och drift är 80,5 miljoner kronor, familjehem 26,2 miljoner kronor och institution 18,5 miljoner kronor samt 1,3 miljoner kronor för övrig extern öppenvård.

Helårsprognosen beräknas till ett underskott på 3,8 miljoner kronor för personal och drift och detta beror på att ett nytt stödboende kommer att öppnas samt att ett boende som beräknats omvandlas till stödboende nu blir kvar som HVB. Vården beräknas ha en ekonomi i balans.

Intäkterna för 2017 beräknas till 173 miljoner kronor vilket ger ett beräknat underskott på 22 miljoner kronor. Orsaken till de kraftigt minskade intäkterna beror på det nya ersättningsystem som trädde i kraft den första juli 2017. Överskottet för 2016 är dock beräknat till 83 miljoner kronor och detta eventuella överskott regleras alltid ett år senare. För 2018 kommer dock det nya ersättningsystemet kräva ett stort omställningsarbete. Omställningen har inletts under 2017 med

omvandlandet av tre HVB-hem till stödboenden. Stödboenden kräver mindre personalbeläggning varför kostnaderna minskar med en övergång till denna boendeform i och med att de ensamkommande ungdomarna fyller 18 år. Konsekvenserna av det nya ersättningssystemet är dock svåra att beräkna eftersom den tidigare ersättningen täckte så mycket mer än bara boendekostnaden för ungdomarna vilket inte längre kommer att vara möjligt.

Alla belopp i mkr

Verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Personal och drift	117,4	121,3	-3,8
Vård varav:	72	72	0
Extern vård	26	26	0
Familjehem	46	46	0
Totalsumma	189,4	193,3	-3,8

Åtgärder för att klara en ekonomi i balans

Förvaltningen arbetar aktivt med att bringa klarhet i kostnadsökningen. Detta tar form i att enheter samarbetar över gränserna, tillsammans med förvaltningens utvecklings- och innovationsenhet samt ekonomienhet, för att ta fram statistik samt analysera denna och komma med lösningsförslag.

Nämndens verksamheter har gjort en insats i att analysera framförallt institutionsvården och en stor del av förklaringen till de ökade kostnaderna handlar om insatser där brukaren har komplexa behov. En orsak till att kostnaderna på institution är höga är att många brukare är färdigbehandlade, men tvingas vara placerade på grund av avsaknad av andra alternativ. Under 2018 kommer ovanstående arbete att fortsätta och vidareutvecklas med fokus att ha en uppföljning som ligger så nära realtid som möjligt.

Resultaträkning

Alla belopp i tkr

Konto	Budget 2017	Prognos 2017	Budgetplan 2018
Försäljningsintäkter	12 013	12 013	
Hyror och arrenden	26 180	26 180	
Bidrag	210 130	210 130	
Kommun-/nämndersättning	422 927	422 927	444 500
Överförda projektmedel			
Summa INTÄKTER	671 250	671 250	691 365
Personalkostnader	-314 269	-314 269	
Uppdragstagare och beredskapsarbetare	-53 784	-67 784	
Lokalkostnader	-52 813	-52 813	
Köp av verksamhet	-201 700	-247 700	
Lämnade bidrag	-11 298	-11 298	
Livsmedel	-3 480	-3 480	
Material	-4 315	-4 315	

Tjänster	-26 875	-26 875	
Kapitalkostnader	-2 716	-2 716	
Summa KOSTNADER	-671 250	-731 250	-691 365
Summa ÅRETS RESULTAT	0	-60 000	
Över-/underskott			
RESULTAT inklusive över-/underskott	0	-60 000	

Socialnämndens ram för 2017 är på 282,8 miljoner kronor under året har socialnämnden fått en ramförstärkning på 40,1 miljoner kronor. Socialnämnden fick 32,5 miljoner kronor för överföring av verksamheter från Torshälla stads förvaltning samt 6,0 miljoner kronor i extra anslag som kompensation för underskott i vården. Socialnämnden fick även en ramförstärkning på 1,6 miljoner kronor för arbete med införande av lagen om valfrihetssystem (LOV), OB-avtal och en tjänst som ska arbeta mot våldsbejakande extremism. Totalt under 2017 fick socialnämnden en ram på 422,9 miljoner kronor.

Inför 2018 har socialnämnden fått en ram på 444,5 miljoner kronor. Ramförändring för 2018, jämfört med 2017 års ram, är 59,3 miljoner kronor och där ingår 33,0 miljoner kronor för överföring av verksamheter från Torshälla stads förvaltning samt medel bland annat för OB-avtal, en Familjecentral och en tjänst som ska arbeta mot våldsbejakande extremism. I 2018 års årsplan har även en politisk förändring på 2,4 miljoner kronor lagts till för att permanenta projektet Fristadshus.

I beräkningen av budgetplanen för 2018 har en ökning på 2,3 procent av försäljning, hyror och arrenden lagts till ramen på 444,5 miljoner kronor vilket medför att den totala kostnadsbudgeten är beräknad till 691,4 miljoner kronor för 2018.

Ekonomiska ramar för socialnämnden från Årsplan 2018

Alla belopp i mnkr

Förändringar	2018	2019	2020
Total budget	444,5	451,0	457,7
Ingående budget 2017	382,8	382,8	382,8
Ramförändringar i årsplan	59,3	65,3	72,0
Överföring av verksamheter från Torshälla stads nämnd	33,0	33,0	33,0
Effektiviseringskrav, grund	-6,2	-12,4	-18,6
Inflation inklusive löneökningar	12,9	25,8	38,7
Obalanser i verksamheten	15,0	15,0	15,0
Tjänst för våldsbejakande extremism	0,7	0,7	0,7
Familjecentral i bl.a. Fröslunda	1,5	1,5	1,5
Ob-avtal 2016	0,2	0,2	0,2
En tjänst för nyanlända	0,7		
Höjning av personalomkostnadspålägget med 0,87 procentenheter till 40,3 %	1,5	1,5	1,5
Politiska förändringar i årsplan	2,4	2,9	2,9
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Fristadshus	2,4	2,9	2,9

Ramförstärkning och tilläggsanslag

Från och med den första januari 2018 kommer problem med spel om pengar att ingå i socialtjänstlagen. Det innebär att kommunen blir ålagd att förebygga spelproblem samt att erbjuda stöd och behandling till personer som har allvarliga problem med spel om pengar. Nämnden ska under 2018 utveckla sitt befintliga arbete i enlighet med den nya lagtexten och Socialstyrelsens riktlinjer för detta. Enligt Folkhälsomyndigheten har cirka två procent av den vuxna befolkningen spelproblem vilket uppskattningsvis innebär att cirka 2 000 personer i Eskilstuna är berörda. **För att kunna genomföra detta nya uppdrag är socialnämnden i behov av en ramförstärkning om 550 000 kronor för en samtalsbehandlare under 2018.**

Socialnämnden har under 2017 tagit över koncernens ansvar för kommunens arbete för kvinnofrid och mot mäns våld mot kvinnor samt kommunens arbete för att motverka våldsbejakande extremism. Detta nya ansvar beskrivs i det nya reglementet som började gälla den första juni i år. I och med detta har nämnden sedan början av 2017 en kvinnofridsutvecklare och en samordnare för arbete mot våldsbejakande extremism anställd inom sitt verksamhetsområde. För att dessa samordnare ska kunna utföra sitt uppdrag är socialnämnden i behov av permanenta ramförstärkningar. För det koncernövergripande arbetet med kvinnofrid har kostnaden för ramförstärkningen baserats på den summa som årligen avsätts för arbetet med HÅJ-arbetet med hållbar jämställdhet vilket antas motsvara kostnaderna för arbetet mot mäns våld mot kvinnor. **Den begärda ramförstärkningen för arbete med kvinnofrid är på 300 000 kronor** och förväntas täcka kostnader som kan uppkomma exempelvis i samband med föreläsningar, administrativa kostnader i samband med utbildningskatalogen, kommunikationstjänster, publika insatser, trycksaker, layout och köp av övriga tjänster samt drift av kvinnofridsnätverket. För det koncernövergripande arbetet mot våldsbejakande extremism baseras kostnaden på den summa som tidigare avsattes till kostnaderna för arbetet mot våldsbejakande extremism på kommunledningskontoret samt kostnad för årliga utbildnings- och informationssinsatser enligt föreslagen handlingsplan. **Den begärda ramförstärkningen för arbete mot våldsbejakande extremism är på 300 000 kronor** och ska täcka kostnader som kan uppkomma exempelvis i samband med utbildningar och informationsinsatser samt drift av nätverket mot våldsbejakande extremism och Eskilstunainitiativet. **Den totala ramförstärkningen som socialnämnden framställer om inför 2018 är 1 150 000 kronor.**

Under 2018 och eventuellt 2019 behövs dessutom medel utöver denna ramförstärkning eftersom det inom koncernen finns ett uppdämt behov av kompetenshöjande insatser kring hedersrelaterat våld och förtryck. Detta har även koppling till beslutet i Kommunfullmäktige i mars 2017 om att ekonomiska resurser för utbildningsinsatser om hedersrelaterat våld och förtryck ska avsättas i budgeten för 2018 i samband med att årsplan och kompletterande årsplan antas. Socialnämnden äskar således även om utökade medel avsätta särskilt för arbetet med hedersrelaterat våld. Eftersom behovet visat sig vara mycket stort kommer utbildningsinsatser sannolikt inte kunna genomföras under enbart 2018 för att täcka in behovet. **Socialnämnden framställer således om tilläggsanslag för utbildningsinsatser kring hedersrelaterat våld och förtryck om 250 000 kronor för 2018.**

Kostnadsområde	Permanent ramförstärkning	Tilläggsanslag 2018	Totalt 2018
Kvinnofrid	300 000 kr	-	300 000 kr
Våldsbejakande extremism	300 000 kr	-	300 000 kr
Spelberoende	550 000 kr	-	550 000 kr
Hedersrelaterat våld	-	250 000 kr	250 000 kr

och förtryck			
Totalt:	1 150 000 kr	250 000 kr	1 400 000 kr

Investeringsredovisning 2017-2018

Alla belopp i mnkr

Investeringsområde, mnkr	2017	2018
Inventarieinvesteringar	2,5	4,5
Säkerhetsanpassning	0,5	1,0
Verksamhetsanpassning	1,5	1,5
Totalt	4,5	7,0

Den stora investeringen som nämnden ser inför 2018 är flytten av flera enheter till ett gemensamt myndighetshus på Smedjegatan. Under 2017 har enheten för familjehem flyttat dit och senare under hösten flyttar även utredningsenheten för ensamkommande barn och unga till det nya huset. Inflyttning av nya enheter kommer sedan under 2018 att ske löpande allteftersom ombyggnader på Smedjegatan blir klara. Det är fyra enheter som är aktuella för flytt under 2018 och sedan kommer huset att vara färdigställt och samtliga utredande enheter inom nämnden kommer att ha sin utgångspunkt där. De fyra enheterna är Mottagningsenheten, utredningsenheten barn och familj, utredningsenheten ungdom samt vuxen- och beroendeenheten. De nya lokalerna kommer att innehålla kontor och kontorslandskap, besöksutrymmen samt konferenslokaler för att skapa en attraktiv arbetsplats. Även om den pågående organisationsöversynen kan påverka flyttarbetet planeras detta utifrån nuvarande organisation då det oavsett eventuella omorganisationer planeras vara de utredande delarna av socialnämndens arbete som ska samverka i de nya lokalerna. Kostnaden är uträknad utifrån att det är ungefär 100 medarbetare som planeras flytta under 2018 och att varje arbetsplatsflytt kostar cirka 20 000 kronor. Utöver detta inkluderas en ökad kostnad för säkerhetsanpassning i de nya lokalerna samt kostnad för möbler och inventarier i de gemensamma utrymmena.